

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ТЕМУ:
«ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ПРИЛЕГЛОЇ ДО
РОЗВАЖАЛЬНОГО ЦЕНТРУ «МАГНУМ» М. УМАНЬ З
УЧАСТЮ РОКАРІЇВ»

Виконав:

здобувач освітнього ступеня «Бакалавр»
освітньо-професійної програми «Садово-
паркове господарство»
спеціальності 206 «Садово-паркове
господарство»
денної форми навчання
САМУЛЕВИЧ Вікторія Андріївна

Керівник:

доктор с.-г. н., професор
М'ЯЛКОВСЬКИЙ Руслан Олександрович

Оцінка захисту:

Національна шкала _____
Кількість балів _____ Шкала ECTS _____
«_____» _____ 2026 р.

Допускається до захисту:

«_____» _____ 2026 р.

Гарант освітньо-професійної
програми «Садово-паркове господарство»
спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
_____ (БЕЗВІКОННИЙ Петро Васильович)

РЕЗЮМЕ

Самулевич В.А. Проект озеленення території, прилеглої до розважального центру «Магнум» у м. Умань, з використанням рокаріїв. Дипломний проект за освітнім ступенем «Бакалавр», спеціальність 206 «Садово-паркове господарство». Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський, 2026.

Метою роботи є проведення інвентаризації та аналізу рослинного покриття території, прилеглої до розважального центру «Магнум» у місті Умань, з подальшим обґрунтуванням заходів її реконструкції та озеленення.

Для досягнення поставленої мети систематизовано наукові підходи українських та зарубіжних дослідників щодо створення кам'янистих садів (рокаріїв), визначено основні принципи підбору рослин для їх формування, проведено власні спостереження за ростом і розвитком рослин у кам'янистих композиціях. Обґрунтовано можливість розширення асортименту декоративних рослин за рахунок видів місцевої флори, адаптованих до умов вирощування. Розроблено проект озеленення території із застосуванням рокаріїв як важливого елементу ландшафтного дизайну. Проведено економічне обґрунтування проєктних рішень та складено кошторис витрат на реалізацію озеленювальних робіт.

Кваліфікаційна робота викладена на 70 сторінках друкованого тексту, складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, містить графічні матеріали, зокрема плани, карти, рисунки та фотографії.

Загальна вартість реалізації проєкту озеленення становить 97 445,00 грн, у тому числі: вартість садивного матеріалу – 13 745,00 грн, озеленювальних робіт – 49 900,00 грн, декоративних матеріалів – 15 500,00 грн, газонних трав – 18 300,00 грн.

Ключові слова: благоустрій, озеленення, декоративні рослини, дерева, кущі, квітники, газон, рокарій.

RESUME

Samulevych V.A. Landscaping project of the territory adjacent to the "Magnum" entertainment center in Uman using rock gardens. Master's thesis in specialty 206 "Landscape Gardening". Podilskyi State Agrarian and Technical University, Kamianets-Podilskyi, 2026.

The aim of the study is to conduct an inventory and analysis of the vegetation cover of the territory adjacent to the "Magnum" entertainment center in the city of Uman, followed by substantiation of measures for its reconstruction and landscaping.

To achieve this goal, scientific approaches of Ukrainian and foreign researchers regarding the creation of rock gardens were systematized, the main principles of plant selection for their formation were determined, and own observations of plant growth and development in rock compositions were conducted. The possibility of expanding the range of ornamental plants through the use of species of local flora adapted to growing conditions has been substantiated. A landscaping project for the territory using rock gardens as an important element of landscape design has been developed. An economic justification of the design solutions was carried out and a cost estimate for the implementation of landscaping works was prepared.

The qualification work is presented on 78 pages of printed text and consists of an introduction, five chapters, conclusions, and includes graphical materials such as plans, maps, drawings, and photographs.

The total cost of implementing the landscaping project amounts to UAH 97,445.00, including: planting material – UAH 13,745.00, landscaping works – UAH 49,900.00, decorative materials – UAH 15,500.00, and lawn grasses – UAH 18,300.00.

Keywords: landscaping, greening, ornamental plants, trees, shrubs, flower beds, lawn, rock garden.

ЗМІСТ

РЕЗЮМЕ	2
ЗМІСТ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. <u>ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ</u>	Error! Bookmark not defined.
1.1. Історичний розвиток кам'янистих садів у ландшафтному дизайні	Error! Bookmark not defined.
1.2. Стили та типи кам'янистих садів	Error! Bookmark not defined.
1.3. Особливості підбору та застосування матеріалів для альпінаріїв і рокаріїв	Error! Bookmark not defined.
1.4. Планування та спорудження альпійських гірок	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 2. <u>ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ УРБОЕКОЛОГІЧНИХ І ЛАНДШАФТНИХ ФАКТОРІВ НА ФОРМУВАННЯ ТА БЛАГОУСТРІЙ ТЕРИТОРІЇ ЛАНДШАФТНО-АРХІТЕКТУРНОГО ОБ'ЄКТА</u>	Error! Bookmark not defined.
2.1. Методика досліджень	Error! Bookmark not defined.
2.2. Умови проведення досліджень	Error! Bookmark not defined.
2.3. Ландшафтний аналіз території	Error! Bookmark not defined.
2.4. Інвентаризація та оцінка стану зелених насаджень	Error! Bookmark not defined.
2.5. Результати досліджень території об'єкта	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 3. <u>ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТНИХ ЗАХОДІВ ІЗ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ З ФОРМУВАННЯМ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ</u>	Error! Bookmark not defined.
3.1. Біоморфологічна структура декоративних рослин кам'янистих гірок	Error! Bookmark not defined.
3.2. Основні напрями та шляхи оптимізації функціонально-планувальної організації досліджуваного об'єкта	Error! Bookmark not defined.
3.3. Загальні принципи та агротехнічні заходи догляду за кам'янистими гірками	Error! Bookmark not defined.
3.4. Агротехнічні особливості догляду за основними біоморфологічними групами квітково-декоративних рослин рокаріїв	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 4. <u>ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ СТВОРЕННІ РОКАРІЇВ ТА ОЗЕЛЕНЕННІ ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТА В МІСТІ УМАНЬ</u>	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 5. <u>ОРІЄНТОВНИЙ РОЗРАХУНОК ВИТРАТ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОЄКТНИХ ЗАХОДІВ З ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ РОЗВАЖАЛЬНОГО ЦЕНТРУ «МАГНУМ» У МІСТІ УМАНЬ З ВИКОРИСТАННЯМ РОКАРІЇВ</u>	Error! Bookmark not defined.
ВИСНОВКИ	6
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	9
ДОДАТКИ	Error! Bookmark not defined.

ВСТУП

Яскравість забарвлення квіток рослин альпійської та субальпійської флори високогірних екосистем, а також їх висока декоративність викликають значний інтерес серед художників, науковців, туристів і поціновувачів природи, які мали можливість безпосередньо спостерігати ці унікальні природні комплекси. Упродовж останніх десятиліть в Україні помітно зріс інтерес до такого напрямку декоративного озеленення, як створення альпінаріїв. Як у громадських просторах, так і на приватних територіях професійні ландшафтні дизайнери та аматори формують кам'янисті сади, відтворюючи елементи гірських ландшафтів шляхом поєднання каменю та характерної високогірної рослинності.

Альпійські сади являють собою декоративні кам'янисті композиції, у яких культивують рослини високогірного походження, природний ареал яких розташований між верхньою межею поширення лісу та нижньою границею зони вічних снігів. У таких насадженнях штучно створюються умови, максимально наближені до природних місцезростань альпійських видів. Основною метою є відтворення у мініатюрі характерних рис гірського ландшафту.

Рокарій, або кам'янистий сад, являє собою ділянку, значна частина поверхні якої представлена великими кам'яними елементами. У таких композиціях вирощують переважно низькорослі декоративні рослини, серед яких домінують кущові форми, ґрунтопокривні та подушкоподібні види.

Метою роботи є проведення інвентаризації та аналізу рослинного покриву території, прилеглої до розважального центру «Магнум» у місті Умань, а також обґрунтування заходів щодо її реконструкції та озеленення.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання**:

- систематизувати наукові підходи українських і зарубіжних дослідників щодо створення кам'янистих садів;
- встановити основні принципи підбору рослин для рокаріїв;
- провести власні спостереження за ростом і розвитком рослин у кам'янистих композиціях;

- дослідити придатність рекомендованих видів для використання в умовах міста Умань;
- визначити можливості розширення асортименту за рахунок місцевих видів рослин;
- розробити проект озеленення досліджуваної території із застосуванням рослин, придатних для створення рокаріїв;
- проаналізувати організацію умов праці та здійснити моделювання виробничих ризиків під час виконання озеленювальних робіт;
- скласти кошторис орієнтовних витрат на реалізацію проекту.

Об'єктом дослідження є територія, прилегла до розважального центру «Магнум» у місті Умань.

Предметом дослідження є сучасний стан зелених насаджень зазначеної території.

Практичне значення отриманих результатів полягає у визначенні принципів підбору рослин для створення рокаріїв, дослідженні їх декоративних і еколого-біологічних характеристик, а також можливостей використання в озелененні. Проведено інвентаризацію насаджень, що дозволило оцінити їх сучасний стан. На основі отриманих даних сформовано оптимальний асортимент рослин для покращення та збагачення зелених насаджень об'єкта.

Окрему увагу приділено питанням організації праці та безпеки під час виконання робіт. Розроблено проект озеленення території та виконано розрахунок витрат на його реалізацію.

ВИСНОВКИ

1. У ході дослідження встановлено, що для створення кам'янистих гірок необхідним є використання комплексу природних і штучних матеріалів, серед яких провідне значення мають ґрунтові субстрати, камінь різного походження, мульчувальні матеріали та дренажні системи. Раціональне поєднання зазначених компонентів забезпечує формування стабільного середовища для росту рослин та підвищує довговічність композицій.

2. Визначено, що процес створення рокарію є поетапним і включає вибір оптимального місця розташування на території, проєктування планувальної структури та рельєфу, аналіз ґрунтових умов і підготовку відповідних субстратів, улаштування дренажу та кам'яної основи, а також висаджування рослинного матеріалу. Дотримання послідовності виконання зазначених етапів є визначальним фактором успішного функціонування об'єкта озеленення.

3. Обґрунтовано, що підбір рослин для кам'янистих гірок доцільно здійснювати на основі екологічного, систематичного та декоративно-композиційного принципів, що дозволяє забезпечити їх адаптацію до умов середовища, гармонійне поєднання у насадженнях та високий рівень естетичної виразності.

4. Проаналізовано природно-кліматичні умови міста Умань та встановлено їх відповідність вимогам більшості декоративних рослин, що використовуються у створенні кам'янистих гірок, що підтверджує доцільність реалізації проєктних рішень у даному регіоні.

5. Розроблено генеральний план озеленення території, прилеглої до розважального центру «Магнум» у місті Умань, який передбачає комплексне благоустрій території із впровадженням кам'янистих гірок як важливого елемента ландшафтної композиції. Запропоновані рішення спрямовані на підвищення естетичної привабливості, функціональної організації простору та покращення екологічного стану території.

6. За результатами економічних розрахунків встановлено, що загальна вартість реалізації проєкту озеленення становить 97445,00 грн. У структурі витрат враховано вартість садивного матеріалу у розмірі 13745,00 грн, витрати на виконання озеленювальних робіт 49900,00 грн, витрати на декоративні матеріали 15500,00 грн, а також витрати на створення газонного покриття у сумі 18300,00 грн. Отримані результати свідчать про економічну доцільність запропонованих заходів та підтверджують можливість їх практичної реалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксенов Є.С. Декоративні рослини / Є.С. Аксенов, Н.А. Аксенова. – Київ: Либідь, 2000. – 608 с.
2. Полозун Л.Г. Альпінарій у вашому дворі / Л.Г. Полозун, М.Л. Мисак. – Київ: АСТ, 2004. – 63 с.
3. Альпійські гірки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lsi.com.ua/ua/poslugi/alpijski_girki.html
4. Альпінарії та рокарії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.adonis.km.ua>
5. Баканова В.В. Скельні сади як форма квіткового оформлення / В.В. Баканова, А.М. Рубіна. – Донецьк, 1982. – 4 с.
6. Балашов А.І. Квіти в саду / А.І. Балашов. – Київ: Урожай, 2001. – 221 с.
7. Українська енциклопедія / за ред. А.М. Прохорова. – Київ, 1970. – 608 с.
8. Бондар Ю.О. Ландшафтна реконструкція міських садів і парків / Ю.О. Бондар. – Київ, 1982. – 59 с.
9. Бриджуотер А. Садові конструкції / А. Бриджуотер, Дж. Бриджуотер. – Харків: КСД, 2012. – 143 с.
10. Бунин В.А. Квітникарство / В.А. Бунин. – Львів: Вища школа, 1986. – 144 с.
11. Вергунов А.П. Архітектурна композиція садів і парків / А.П. Вергунов. – Київ: Будівельник, 1980. – 252 с.
12. Водічкіна В. Альпінарій / В. Водічкіна. – Прага, 1979.
13. Вотінов М.А. Ландшафтний дизайн / М.А. Вотінов. – Харків, 2013. – 48 с.
14. Івахова Л.І. Сучасний ландшафтний дизайн / Л.І. Івахова та ін. – Київ, 2009. – 378 с.
15. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах і селищах міського типу України. – Київ, 2002. – 20 с.

16. Казанська Н.А. Кам'янисті сади України / Н.А. Казанська, Л.В. Романча. – Київ, 1994.
17. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. – Київ: Вища школа, 2003. – 199 с.
18. Кам'янисті сади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stylemaster.com.ua>
19. Канева Л.І. Проектування садів і парків. – Київ, 2008. – 183 с.
20. Коломієць С.А. Ландшафтна композиція парків. – Київ, 2006. – 83 с.
21. Копієвська О.Р. Соціально-культурні аспекти діяльності парків. – Київ, 1999.
22. Родичкін І.Д. Ландшафтна архітектура. – Київ: Будівельник, 1990. – 336 с.
23. Крейча І. Альпінарій у саду. – Братислава, 1986. – 312 с.
24. Крижановська Н.Я. Основи ландшафтного дизайну. – Харків, 2002. – 214 с.
25. Кристманн А. Дизайн саду і ділянки. – Харків: КСД, 2013. – 159 с.
26. Кудрявець Р.П. Обрізування декоративних дерев і кущів. – Київ, 2004. – 224 с.
27. Кузнецов С.І. Ботанічні сади і дендропарки. – Київ: Наукова думка, 1994. – 200 с.
28. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. – Львів, 2005. – 456 с.
29. Ландшафтний дизайн: практичні рішення. – Київ, 2010. – 126 с.
30. Лаптев А.А. Зелене будівництво. – Київ: Будівельник, 1984. – 152 с.
31. Левусь Т.М. Альпійські гірки // Науковий вісник НЛТУ. – 2004.
32. Лихачов Д.С. Сади і парки. – Київ, 1981. – 412 с.
33. Луніна Н.М. Кам'янисті гірки. – Київ, 2003. – 94 с.
34. Методичні рекомендації зі створення кам'янистих садів. – Ялта, 1976.

35. Миколіна В.І. Ландшафтна архітектура. – Київ, 2008. – 235 с.
36. Нікітінський Ю.І. Квіткове оформлення. – Київ, 1985. – 238 с.
37. Озеленення населених місць. – Київ, 1987. – 480 с.
38. Визначник вищих рослин України. – Київ: Наукова думка, 1987. – 411 с.
39. Пеліканов Ю.Б. Планування садів і парків. – Київ, 2004. – 160 с.
40. Приходько С.Н. Квітникарство. – Київ, 1991. – 288 с.
41. Розмарі А. Довідник садового дизайнера. – Київ, 2006. – 292 с.
42. Рокарій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sad.ukrbio.com>
43. Соболева Л.Є. Квіти у саду. – Київ, 1988. – 208 с.
44. Суріна І.Н. Ландшафт саду. – Київ, 2002. – 144 с.
45. Теодоронський В.С. Зелені насадження. – Київ, 1999.
46. Теодоронський В.С. Ландшафтна архітектура. – Київ, 2007. – 352 с.
47. Терлецький В.К. Ботанічний сад удома. – Київ, 1983. – 128 с.
48. Терлецький В.К. Декоративні рослини. – Київ, 1989. – 143 с.
49. Титова Н.П. Ландшафтний дизайн. – Київ, 2002. – 176 с.
50. Тюльпанов Н.М. Лісопаркове господарство. – Київ, 1975. – 160 с.
51. Українська енциклопедія лісівництва. – Львів, 2007. – 463 с.
52. Українська енциклопедія лісівництва. – Львів, 2007. – 421 с.
53. Хессайон Д.Г. Газон. – Київ, 2008. – 128 с.
54. Хессайон Д.Г. Цибулинні рослини. – Київ, 2000. – 128 с.
55. Хессайон Д.Г. Квіти у саду. – Київ, 2004. – 255 с.
56. Хессайон Д.Г. Альпінарії та водойми. – Київ, 2004. – 128 с.
57. Холявко В.С. Дендрологія. – Київ, 1980. – 222 с.
58. Хромов Ю.В. Планування садів і парків. – Київ, 1974. – 162 с.
59. Чопик В.І. Гербарій. – Київ, 1999. – 130 с.
60. Чорний І.Б. Ґрунтознавство. – Київ, 1995. – 384 с.
61. Чуб В.В. Кам'янисті гірки. – Київ, 2004. – 272 с.
62. Шкварук Н.М. Природні умови Уманського району. – Київ, 1960.
63. Шлапак В.П. Альпінарії // Науковий вісник НЛТУ. – 2014.

64. Штейнберг П.Н. Декоративне садівництво. – Київ, 2010. – 160 с.
65. Щепотьєв Ф.Л. Дендрологія. – Київ, 1990. – 287 с.
66. Юшев А.А. Енциклопедія садівника. – Київ, 2005. – 605 с.